

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਥ ਕੋਵਿੰਦ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਮੌਕੇ ਕੀਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦਾ ਮੂਲ-ਪਾਠ

Posted On: 25 JUL 2017 5:36PM by PIB Chandigarh

Text of speech By Shri Ram Nath Kovind On His Assumption of Office as President of India

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਥ ਕੋਵਿੰਦ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਮੌਕੇ ਕੀਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦਾ ਮੂਲ-ਪਾਠ

ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਜੀ,
ਸ਼੍ਰੀ ਹਾਮਿਦ ਅੰਸਾਰੀ ਜੀ,
ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ,
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਮਹਾਜਨ ਜੀ,
ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐੱਸ. ਖੇਹਰ ਜੀ,
ਸਤਿਕਾਰਤ ਸੱਸਣੋਂ,
ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਨਮਾਨਤ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ,
ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਵੀਰੋ, ਅਤੇ
ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਓ,

ਮੈਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਪਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਆਭਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਵਿਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਪਦ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਸੈਂਟਰਲ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਸੰਸਦ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸੈਂਟਰਲ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ 'ਚੋਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਕਈ ਵਾਰ ਅਸਹਿਮਤ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਇਹੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਲਿਆ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਯਾਤਰਾ ਲੰਬੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਇਕੱਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵੀ ਇਹੋ ਗਾਥਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਿਆਂ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਦਾ ਖੁਦ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਇਸ ਮਹਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ 125 ਕਰੋੜ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਨ ਦਾ ਮੈਂ ਵਚਨ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਡਾਕਟਰ ਸਰਵਪੱਲੀ ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਡਾਕਟਰ ਏ.ਪੀ.ਜੇ. ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਨੇਹ ਨਾਲ 'ਪ੍ਰਣਬ ਦਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਵਰਗੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਪਦਚਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਚਲਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਸਾਥੀਓ,

ਸਾਡੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੈਨਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਏਕੀਕਰਨ ਕੀਤਾ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਿਲਪੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਣ ਅਤੇ ਗਣਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਕੇਵਲ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ।

ਹੁਣ ਅਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੇ 70 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ 21 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਉਹ ਸਦੀ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧੀ ਹੀ ਇਸ ਸਦੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨੈਤਿਕ ਆਦਰਸ਼ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਮਾਪਦੰਡ ਕਦੇ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੁੜੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਾਥੀਓ,

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਮੰਤਰ ਉਸ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੀ ਸਾਡਾ ਉਹ ਅਧਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅਦੁੱਤੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰਾਂ, ਪੰਥਾਂ, ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਆਂ, ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਅਲੱਗ ਹਾਂ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕਜੁੱਟ ਹਾਂ।

ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਭਾਰਤ, ਅਜਿਹਾ ਭਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੌਥੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚਲਣਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮੁਦਾਇਕ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰਕੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡਿਜੀਟਲ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਅਹਿਮ ਥੰਮ੍ਹ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕੱਲੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਉੱਦਮੀ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿਖਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੇਰਕ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੌਰਵ

-ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ-ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ 'ਤੇ,

- ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ-ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਸਰਬ ਧਰਮ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਤੇ,

-ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ -ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮ 'ਤੇ,

-ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ -ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ 'ਤੇ,

-ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ -ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ 'ਤੇ ਅਤੇ

-ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ -ਹਰ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਥੀਓ,

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਰੱਖਿਅਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ।

-ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਸ਼ਤਰ ਬਲ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ।

-ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲ, ਆਤੰਕਵਾਦ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ।

-ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਤਪਦੀ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅੰਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

-ਜੋ ਵਿਗਿਆਨਕ 24 ਘੰਟੇ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਾੜ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੰਗਲ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਕਾਢ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ।

-ਜੋ ਨਰਸ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੂਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ।

-ਜਿਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਟਾਰਟ ਅਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਖੁਦ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਟਾਰਟ ਅਪ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਅੰਬ ਦਾ ਅਚਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇ, ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੇਟ ਬੁਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਲੈਬੋਰਟਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਸਕਰੀਨਾਂ ਨਾਲ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

-ਉਹ ਅਦਿਵਾਸੀ ਅਤੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਜੋ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਸਾਡੇ ਵਣਾਂ, ਸਾਡੇ ਵਣ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਅਖੁੱਟ ਊਰਜਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ।

-ਉਹ ਸਮਰਪਿਤ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਜੋ ਪੂਰੀ ਨਿਸ਼ਠਾ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕਰਤੱਵ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਧਰੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਟਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਧਰੇ ਕਿਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਫਾਇਲਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ।

-ਉਹ ਅਧਿਆਪਕ ਜੋ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਭਾਵ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਤੈਅ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ।

-ਉਹ ਅਣਗਿਣਤ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਘਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰ, ਤਮਾਮ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ।

ਸਾਥੀਓ,

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਸਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੁਣਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਸਥਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹੀ ਜਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਸਾਡੇ ਇਹ ਉਪਰਾਲੇ ਸਿਰਫ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ 'ਵਸੂਧੈਵ ਕੁਟੁੰਬਕਮ' ਭਾਵ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ, ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹੁਣ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੀ ਇਹ ਧਰਤੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇ।

ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਮੁਦਾਏ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਸਾਡੀ ਤਰਫ਼ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਆਤੰਕਵਾਦ ਹੋਵੇ, ਕਾਲੇ ਧਨ ਦਾ ਲੈਣ ਦੇਣ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਆਲਮੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਹੀ ਭਾਵ ਸਾਨੂੰ, ਸਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ, ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨਾਲ, ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਰਹੇ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਭਾਵ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੋਲਰ ਅਲਾਇੰਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਹੋਵੇ।

ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼,ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਿਰੰਤਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 75 ਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਅਤੇ ਗ਼ਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਉਸ ਆਖਰੀ ਬੇਟੀ ਲਈ ਵੀ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਰ ਖੁੱਲ੍ਹਣ। ਸਾਡੇ ਯਤਨ ਆਖਰੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਆਖਰੀ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘੱਟ ਖਰਚ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਥੀਓ,

ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੀ ਸਾਡੀ ਊਰਜਾ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਸਾਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ, ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ, ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਸਮੁਦਾਇ, ਬਰਾਬਰ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਅਵਸਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਜ ਜਿਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਉਪਾਧਿਆਏ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਭਾਰਤ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਅਵਸਰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਭਾਰਤ, 21 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਭਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ!!

ਜੈ ਹਿੰਦ!!

ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ!!

***

